

NELLEKE VIËTOR

Een nieuw huis

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

Den Haag

Traag schoof Leontine de gordijnen open van de slaapkamer. Haar schrale hand bleef even haken in het katoen. Zoals iedere morgen merkte ze op dat de gordijnstof versleten was. 'Weer een ochtend,' zuchtte ze, 'weer een dag.' Haar blik gleed over het talud langs de smalle gracht, waar de kastanjebomen nu witte kaarsjes droegen.

Vroeger, toen Niek nog een schooljongen was, zette hij in het voorjaar een ladder tegen de boom voor hun huis en knipte hij voor zijn moeder wat takken af. Zij hield daarbij die ladder vast. Wanneer hij er een aantal had bemachtigd en nog naar verdere takken reikte, riep ze: 'Niek, pas op, zó is het genoeg! Meer kan ik er echt niet in de vaas krijgen. Stop nu maar.' Als hij dan naar beneden kwam, gleed haar blik langs zijn gespierde kuiten. Daarna liep Leontine met de takken in haar hand terug naar de voordeur. In het bovenlicht van die deur zat een wit geschilderd gietijzeren raamwerk, waaruit een gestileerd vrouwenkopje stak, zo groot als een kleutervuist. Naast die statige deur waren de drie hoge ramen van de zitkamer.

Dan duwde Leontine de zware voordeur open, die ze op een kier had laten staan, en liep door de gang naar de zitkamer. Daar nam ze een vaas uit de muurkast, vulde die in de keuken met water, stak de takken erin en zette hem op de vleugel bij het verbleekte portret van haar man. Met haar wijsvinger streek ze over het zwartglimmende hout van het instrument waarop een dun laagje stof lag. Ze hoorde hoe Niek in de keuken zijn voeten veegde op de kokosmat. Met de ladder was hij tussen de huizenblokken door naar het schuurtje gegaan. Nadat Leontine de deur achter hem op slot had gedraaid, keerde ze zich naar het aanrecht en schuurde ze de bruine stof die aan de knoppen van de kastanjes kleefde met een stukje puimsteen van haar vingers.

Hun huis maakte deel uit van een rij voorna-me Haagse bouwwerken uit het einde van de negentiende eeuw. Ze waren wit gepleisterd, met de keuken aan de tuinkant in de schaduw van een balkon, waarop de slaapverdieping uitkwam. Een smalle buitentrap leidde naar dat balkon, waarvan sommige planken vermolmd waren. Het bood uitzicht op de buurtuinen die via een – in herfst en winter modderige – achterom bereikbaar waren. Naast de deur

naar het achterpad stond een majestueuze plaatan met grote handvormige bladeren en een geschilferde stam. De boom hield in een deel van de tuin het zonlicht weg.

Nog steeds stond Leontine die ochtend voor het raam van haar slaapkamer en staarde naar de kaarsjes in de kastanjeboom. Een oude vrouw, mager, in een vale kamerjas. Op borsthoogte viel geen enkele welving meer te zien. Onder de kamerjas staken haar benen als stokken in de pantoffels. Het grijze haar dat ze zo dadelijk zou opsteken, hing in dunne slierten op haar schouders. Naast haar bruine ogen in het smalle gezicht vertoonden zich kleine rimpels in waiervorm. Lachrimpels werden die wel genoemd. In haar geval ten onrechte.

Toen draaide ze zich om en liep de badkamer binnen waar ze de vorige avond haar kleren op een kruk had gelegd. Bijna aangekleed moest ze om haar kousen aan te trekken op de rand van het bad gaan zitten. Daarna ging ze voor de spiegel staan, nam de haarspelden tussen haar lippen en stak op de tast het haar op. Langzaam liep ze vervolgens met haar hand aan de leuning de trap af naar de woonverdieping.

Haar ontbijt met een kop thee en twee bruine boterhammen, één met kaas, één met jam, at ze aan de keukentafel waarop een zeiltje lag met rafelige randen. Vervolgens liep ze met haar tas in de hand de voordeur uit. Ze sloeg rechtsaf, liet de gracht achter zich en wandelde over de stoep van een smalle straat met kleine voortuinen. Naast een boom lag een fiets op het trottoir die met een ketting door het voorwiel aan de stam bevestigd was. Die zou ze een aantal jaren geleden overeind hebben gezet, nu liep ze door tot ze in de winkelstraat kwam. Daar stak ze over, ging een supermarkt binnen en werkte het lijstje af dat ze de vorige avond had opgesteld. Ze keek om zich heen naar de schappen met levensmiddelen. Wat zou ze nog meer kopen? Haar kleindochters van vijftien en twaalf jaar aten als wolven.

‘Leontine, hoe is het met je?’ hoorde ze plotseling een stem naast zich.

Ze keek op. ‘Dag Jacques,’ groette ze een oude heer in een wat versleten grijs pak. Hij had een vriendelijk gezicht en achterovergekamd zilverkleurig haar; de voren die de kam die morgen had getrokken waren nog zichtbaar. Jacques’ schoenen waren met zorg ge-

poetst. Net als zij duwde hij een winkelwagentje voort.

‘Wat fijn om je te zien! Hoe is het nu met Nettie?’

‘Sinds twee dagen slaapt ze beter, ze heeft minder pijn; achter de rollator loopt ze al een paar stappen. Ze was van plan je dezer dagen op te bellen. We zien haast niemand. De revalidatie neemt ons hele leven in beslag.’

‘Gelukkig dat het beter gaat! Ik zie ook weinig mensen. Zoals je weet, doe ik hier iedere dag boodschappen. Niet dat ik voor mezelf veel nodig heb, soms alleen maar een onsje kaas, maar om er even uit te zijn en bij de kassa een stem te horen.’

‘Je moet gauw weer eens naar ons toe komen.’ Jacques trok een zakdoek uit zijn broekzak en veegde ermee langs zijn lippen.

Leontines gezicht klaarde op. ‘Dideriek en Hanneke komen morgen. Ze blijven het hele weekeinde; ze hoeven niet te hockeyen. Vera komt niet; ze gaat zaterdagavond naar een diner.’

‘Veel plezier met de meisjes.’ Jacques pakte een potje doperwten van het schap en keek toen op zijn horloge. ‘De fysiotherapeut komt zodadelijk bij Nettie. Zien we elkaar dinsdag

op het Franse leesgroepje?’

‘Reken maar; ik zou het niet willen missen. Bel me maar op als ik even naar Nettie kan komen. Je weet niet half hoe ik haar mis.’

In gedachten verzonken liep Leontine vervolgens naar de kassa. Ze legde haar inkopen op de lopende band en grabbelde in haar tas naar haar portemonnee. Ze vond een pakje papieren zakdoeken, een plastic regenkapje, haar sleutelbos, haar brillenkoker, een kam en een etuitje voor haar poederdoos dat ze ooit van haar schoondochter Vera had gekregen. Daarna gingen een boodschappenlijstje, een mapje met haar bejaardenpas, tramkaartjes en een stompje potlood door haar handen. Leontine kreeg het warm. Opnieuw woelde ze door haar tas. In de rij achter haar ontstond enig ongeduld. Fel stroomde het bloed vanuit haar hals naar haar kin en haar oren begonnen te gloeien.

‘Draait u anders uw tas even om,’ raadde de vrouw achter de kassa aan. Ze wees naar de lopende band. Maar er verscheen geen portemonnee. Wel een tragisch hoopje groezelige spullen. Voor haar geestesoog zag ze de tocht die ze tegen de mensenstroom in zou moeten maken om alle inkopen terug te leggen op de

schappen. Daarna zou ze onverrichter zake naar huis moeten gaan, in de hoop haar beurs te vinden op de keukentafel. 'In uw jaszak,' opperde de caissière. Opgelucht rekende Leontine af.

Aan de andere kant van het land, niet ver van de plaats waar de Rijn Nederland binnenstroomt, haalde Vera die vrijdagmiddag met haar gammele auto Dideriek en Hanneke van school. De basisschool en het gymnasium lagen beide in het centrum van de oude stad. Toen haar dochters waren ingestapt keek ze op haar horloge.

'Jullie kunnen nog net de trein van even over drie halen. Dan zijn jullie voor het eten bij Omoes. Krijg ik een telefoontje als jullie zijn aangekomen? Dat geeft me een rustig gevoel. Vergeet niet in Utrecht over te stappen, de trein naar Den Haag staat op hetzelfde perron. Wél opschieten, anders is hij weg. Er zit een cadeautje voor Omoes in jullie tas. Een Franse roman. Veel plezier jongens, groet Omoes en tot zondag.' Vera stapte uit, gaf haar dochters een zoen en stak later nog haar hand op naar de meisjes die met hun weekeindtassen het stationsgebouw binnenrenden. Daarna reed ze

naar het centrum, parkeerde de auto zover van de winkelstraat dat ze niet hoefde te betalen en liep een kleren winkel binnen.

Net op het moment dat Vera thuis wat te eten wilde klaarmaken, belden de meisjes op. De reis was goed verlopen; ze waren een kwartiertje geleden bij Omoes aangekomen. Die avond gingen ze met hun grootmoeder naar de bioscoop, de volgende morgen naar een tentoonstelling. Als het weer zo mooi bleef, wilden ze ook nog naar zee.

‘Welke film gaan jullie zien?’

‘Een film die ergens in Indië, in het kamp speelt,’ antwoordde Dideriek. ‘Ik weet niet hoe hij heet. Oh, ik word geroepen, we gaan aan tafel.’

Dideriek hing op. Vera voelde zich plotseling alleen. Ze liep naar de keuken, schoof een schaalte macaroni in de oven en haalde daarna haar vakliteratuur tevoorschijn uit de slaapkamer, die ook haar werkkamer was. Op de plaats waar vroeger het dubbele bed stond had ze haar tekentafel gezet. Toen liep ze naar het balkon waar de kamperfoelie een zoete geur verspreidde. Ze ging zitten op de houten bank, vanwaar ze uitzicht had op de speelweide achter het flatgebouw. Onder de schommel was het

gras door de vele kindervoeten verdwenen. De grond was er licht van kleur. De ijzeren haken waaraan de schommel hing zouden gesmeerd moeten worden. Bij iedere zwaai maakten de ringen een snerpend geluid.

Vera's gedachten gingen naar Den Haag. Voor haar geestesoog verscheen haar schoonmoeder, die samen met Dideriek en Hanneke aan de tafel zat in de ouderwetse keuken. Misschien had Omoes de meisjes gevraagd de tafel naar de achtertuin te tillen, zodat ze buiten konden eten. Morgen zou Dideriek het gras voor haar maaien. Een klusje dat ze van haar vader had overgenomen.

Vera sloeg het vakblad voor tuinarchitecten open. De illustraties in het blad vrolijkten haar op. Er was een artikel gewijd aan beroemde tuinen in Engeland: Blenheim, Harewood House, Glamis Castle. Er stonden foto's in van achttiende-eeuwse tuinen met indrukwekkende waterpartijen, ontworpen door Lancelot 'Capability' Brown.

Haar gedachten dwaalden naar de volgende dag; de zaterdag van het diner. Ze had Mia gevraagd of ze haar met de voorbereidingen kon helpen. Misschien zou ze de bloemen voor de